

Nota Wevelgem Vlamingstraat fase 2

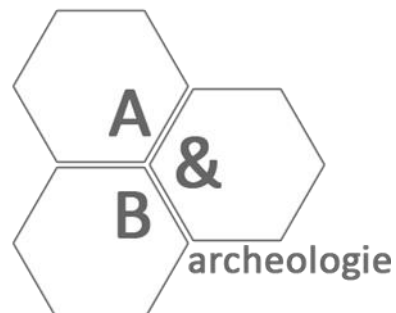
Programma van maatregelen

Bert ACKE, Wim ALAERTS, Maarten BRACKE, Annika DEVROE, Paulien FONTEYN, Sander
DEBRABANDERE en Gwendy WYNS

21-12-2021

ARCHEOLOGIE • BOUWHISTORIE

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Wevelgem Vlamingstraat (provincie West-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied, waarbij de vergunningsplichtige bodemingreep meer dan 5000m² bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat landschappelijke boringen (en indien nodig een verkennend en waarderend booronderzoek, eventueel gevolgd door proefputten) en een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van de landschappelijke boringen en het proefsleuvenonderzoek beschreven.

Op vraag van en in overleg met de initiatiefnemer werd het proefsleuvenonderzoek gefaseerd uitgevoerd. De eerste fase omvatte het westelijke deel van het terrein (ca. 9.095m²). Deze fase werd reeds afgerond en in akte genomen. De tweede fase, waarop deze nota van toepassing is, beslaat het oostelijke terreindeel (ca. 6.230m²). Deze fase kon pas uitgevoerd worden na de bovengrondse sloop en oppervlakkig opbraak van de verhardingen.

Het landschappelijk booronderzoek en het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een relatief eenvoudige verticale stratigrafie. Het landschappelijk booronderzoek werd uitgevoerd op dinsdag 15, 16, 24 en 25 juni 2020. Het boorplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag 17 boringen. De vooropgestelde inplanting van de boorpunten kon algemeen gevolgd worden, al diende plaatselijk afgeweken te worden van het voorgestelde boorgrid door de aanwezigheid van bebouwing. In totaal werden 19 boringen uitgevoerd over het volledige plangebied (zone fase 1 en zone fase 2). Verdere verkennende/waarderende boringen bleken niet nodig, vanwege de afwezigheid van begraven of intact bewaarde bodemhorizonten. Ook bleek de kans op de aanwezigheid van een *in situ* steentijdartefacten site is zeer klein tot onbestaande. Wel kon de bodemopbouw in het plangebied goed in kaart worden gebracht. Zo werden onder de verhardingen van puin en beton, al dan niet onder een dunne antropogene toplaag, vrijwel onmiddellijk de onderliggende fluviatiele bodems aangeboord. In enkele boorkolommen (BP4, 10, 11, 12, 14, 15, 17 en 19) kon nog een A-horizont worden waargenomen. Centraal binnen het terrein werden meer siltige tot kleiige afzettingen gedocumenteerd, terwijl langs de randen voornamelijk eerder zandige afzettingen voorkomen.

Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 7 parallelle oost-west georiënteerde proefsleuven. Gezien het onderzoek gefaseerd wordt uitgevoerd, werd het sleuvenplan aangepast. Zo werden in het westelijke deel van het terrein (fase 1) initieel twee noord-zuid georiënteerde proefsleuven gegraven, gevolgd door zes oost-west georiënteerde sleuven. In het oostelijke terreindeel (fase 2) werden drie sleuven aangelegd. De inplanting van de drie sleuven was gekoppeld aan de verstoringsgraad en de aanwezigheid van de funderingssokkels van de metalen pijlers. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er

¹ Devroe 2020a.

werden daarnaast enkele kijkvensters aangelegd om de aan- of afwezigheid van sporen te verifiëren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

De totale oppervlakte van de onderzoekszone van fase 2 bedraagt ca. 6230m². Van deze zone bleek ca. 3388m² verstoord te zijn door betonnen pijlers, een diep ingegraven kelder, lager gelegen oostelijke rand aan de Vlamingstraat en kruipkelders onder de zuidoostelijke loods. In totaal bleek een zone van ca. 2801m² matig onderzoekbaar. In deze zone bevonden zich immers ook diverse betonnen pijlers, waardoor het verloop van de sleuven niet altijd rechtlijnig kon gebeuren. In totaal werd ca. 384m² onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee behaald (13,7%). Bovendien kon een goede inschatting gemaakt worden betreffende het archeologisch potentieel, dat in dit geval negatief bleek te zijn, met uitzondering van één Romeins spoor.

De bodemopbouw binnen het projectgebied komt min of meer overeen met de vaststellingen tijdens het landschappelijk booronderzoek. Over het gehele terrein werd een gelijkaardige bodemopbouw vastgesteld. Deze wordt gekenmerkt door een bovenste antropogene laag van puin en/of beton waaronder zich een donkerbruingrijze bouwvoor met zandleemtextuur manifesteert. Deze laag heeft een variabele dikte van ca. 20 tot 50cm en rust op een verbruiningshorizont met dikte van ca. 30cm. De onderliggende C-horizont heeft een geelbruine kleur en zandleemtextuur. Plaatselijk komen echter ook zand- en kleiopduikingen voor.

In het bureauonderzoek werd een verhoogde kans op het aantreffen van sites vanaf de steentijden aangegeven voor het plangebied. Het terrein kent immers een gunstige ligging die interessant was voor menselijke aanwezigheid in deze periode. Deze aanwezigheid wordt bevestigd door vondsten uit de omgeving van het plangebied. Het gaat daarbij echter veelal om losse vondsten die niet zozeer aan een welbepaalde site kunnen worden toegeschreven. De ligging van het plangebied is eveneens interessant voor sites uit de metaaltijden en Romeinse periode, gezien deze vaak voorkomen op de rand van een plateau, in de directe nabijheid van een rivier. Ten oosten van het plangebied werd ook reeds een site uit deze periode aangetroffen die dezelfde landschappelijke en bodemkundige kenmerken vertoont als de huidige site. Voor de late middeleeuwen en nieuwe tijd geldt een lagere archeologische verwachting, daar het terrein in de 18de eeuw in gebruik was als landbouwgrond en middeleeuwse bewoning eerder verwacht kan worden in dorpskernen of nabij hofstedes. Vondsten of sporen uit de Wereldoorlogen kunnen verder eveneens worden verwacht, gezien de ligging van het plangebied nabij het vliegveld.

Tijdens het onderzoek van fase 1 werden geen relevante sporen aangetroffen. Bij fase 2 werd in de noordoostelijke hoek een Romeinse kuil aangesneden. Het spoor bleek langs de noordelijke zijde verstoord te zijn door een betonnen pijler. In doorsnede bleek de kuil nog een 60cm diep bewaard te zijn met enkele dakpanfragmenten op de bodem. Voor de rest kenmerkt het terrein zich door diverse verstoringen waaronder de betonnen pijlers die ca. 2 op 2m groot zijn. Bijkomend is de straatzijde beduidend lager gelegen, onder het niveau van het archeologische vlak, en is de zuidelijke loods voorzien van een kruipkelder die zich eveneens tot onder het archeologische vlak situeert.

Concluderend kan gesteld worden dat één relevant Romeins spoor werd aangetroffen in de noordoostelijke hoek. Echter algemeen genomen is de verstoringsgraad zeer hoog te noemen. Nagenoeg het volledige terrein is doorweven van betonnen funderingspijlers, de oostelijke rand is onder het vlakniveau gelegen en de zuidelijke loods is voorzien van een kruipkelder en paalfunderingen. Ook in de onverstoorde delen werden geen andere sporen meer aangetroffen. Om die reden is een verder archeologisch onderzoek weinig zinvol. De kenniswinst is immers bereikt.